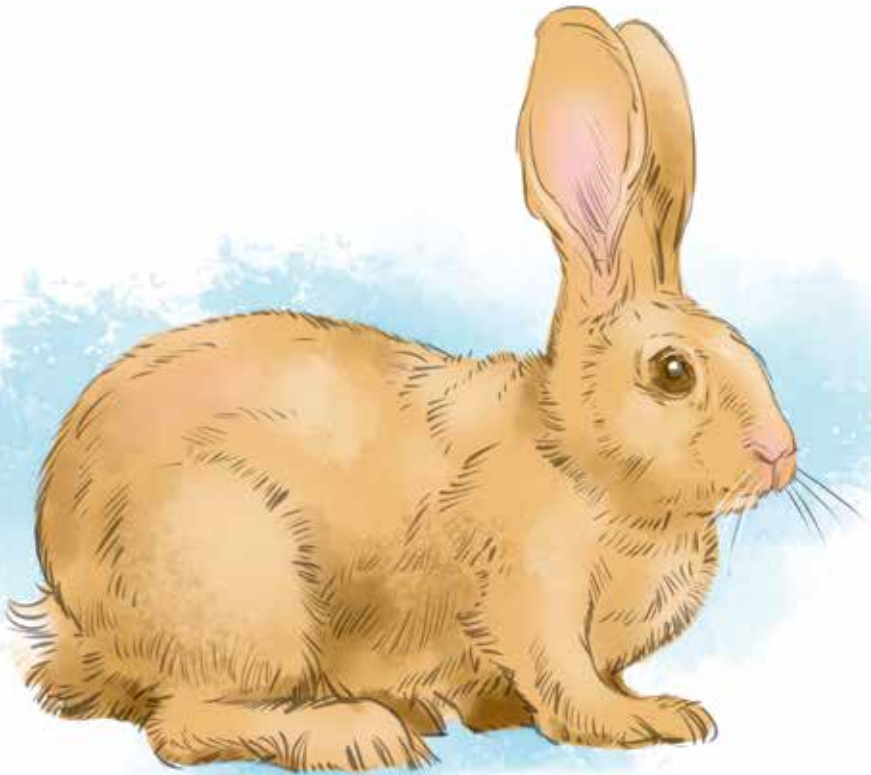

Ko Sione mo 'ene Sipāketi'

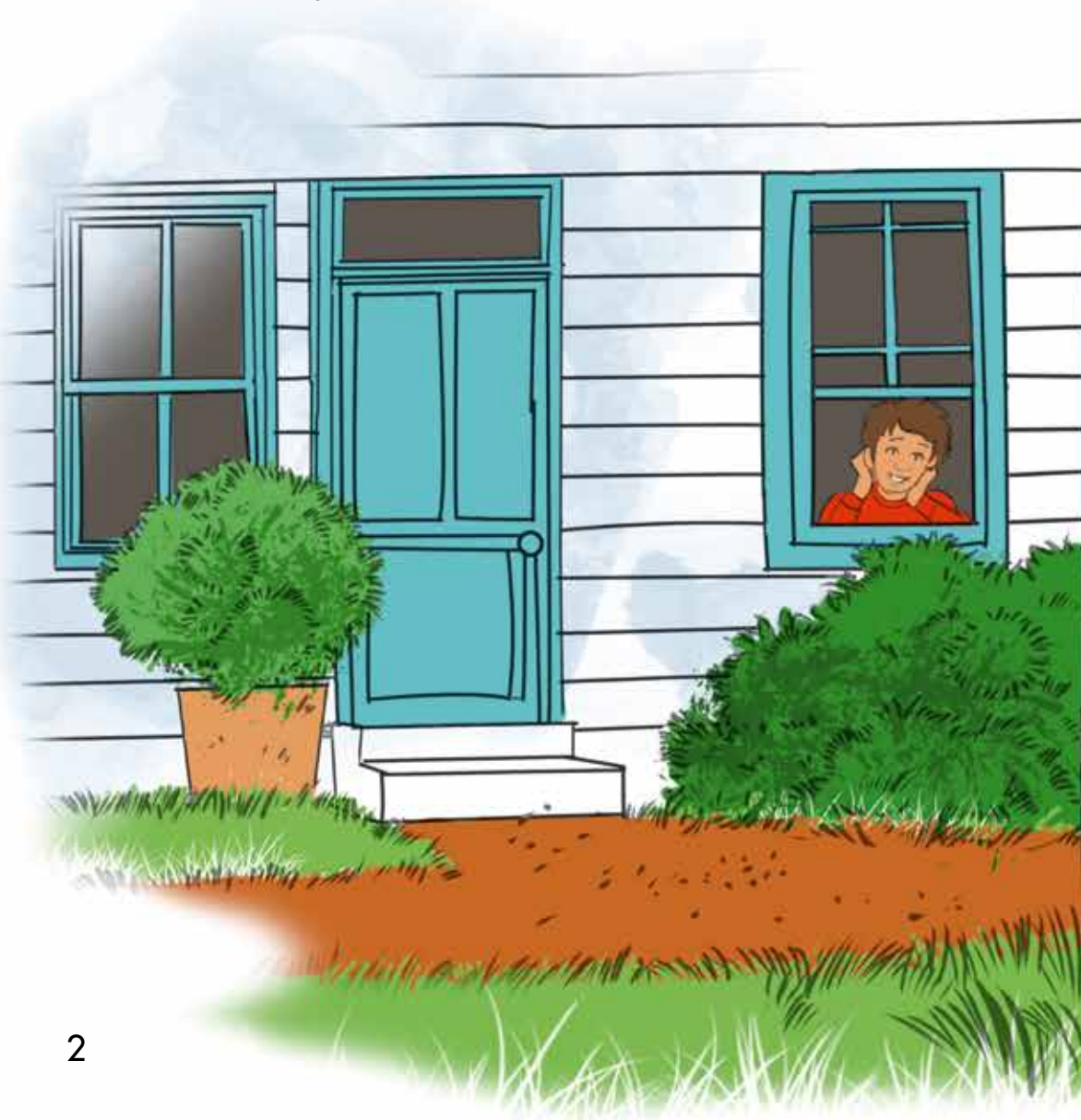
Fa'u 'e John Carr
Tā Fakatātā 'e Mike Wilkin

Ko Sione
mo 'ene Sipāketi'

Na'e ua 'a e me'a na'e manako mo 'ofa taha
ai 'a Sione', pea ko e 'uluaki' ko Sipāketi – 'o
'ikai ko e sipāketi 'oku' tau kai', ka ko e ki'i
lāpisi ko Sipāketi na'e nofo 'i hono loto'ā 'i he
toumui 'o e 'api 'o Sione'.

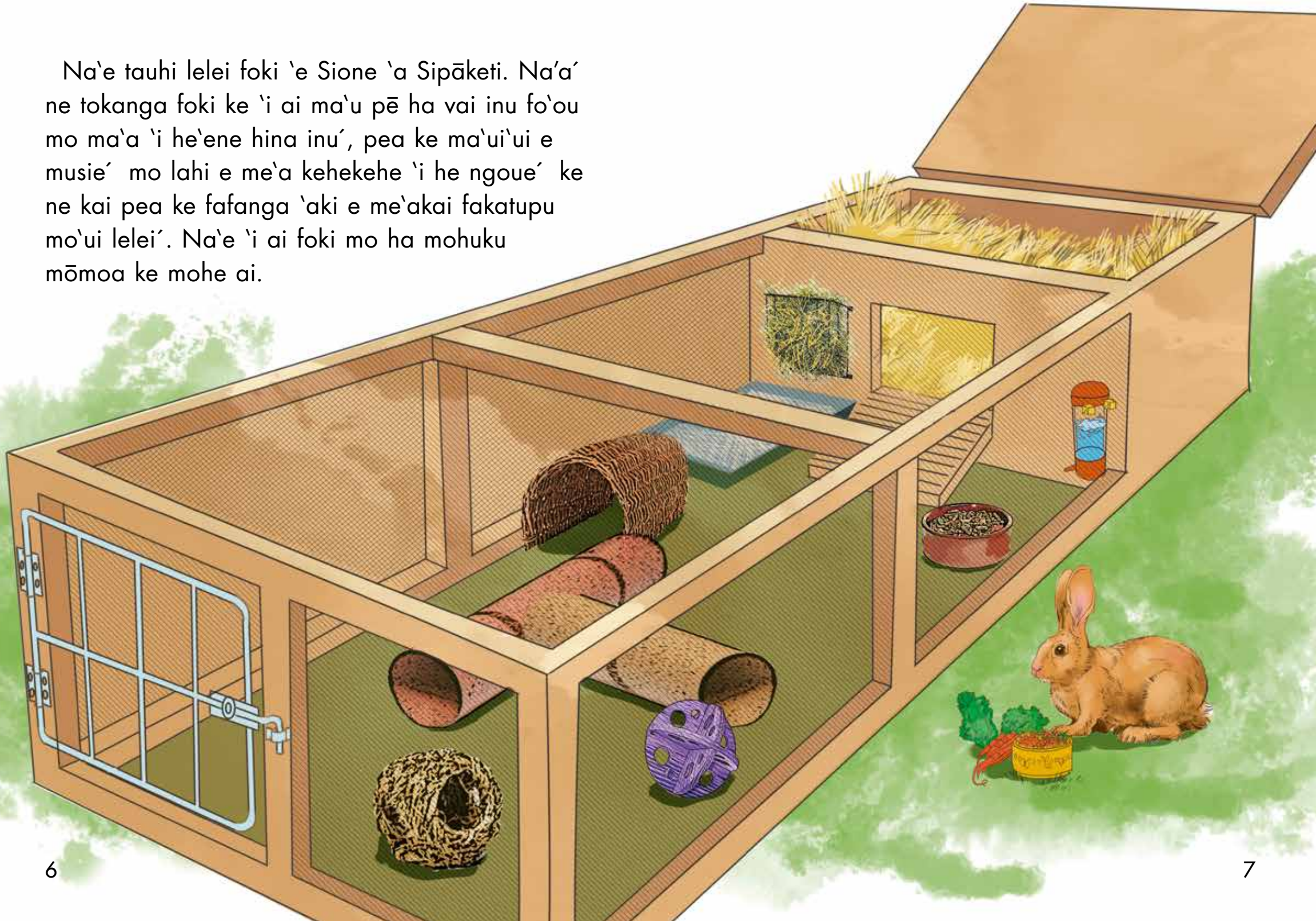
Na'e fuofua fakahingoa 'a Sipāketi ia ko Fulufulua ka 'i he 'aho 'e taha, na'a' ne hola atu ai mei hono loto'ā he 'aho na'e mana mo 'uhila. Na'a' ne ilifia foki he mana'. 'I hono 'ilo atu 'e Sione 'a 'ene toi he vao 'i honau ve'e 'api', na'e 'ikai ke kei fulufulua, he na'e viviku mo fihifihi 'a hono fulufulu' kotoa.

"Ko ena 'oku hangē mai ia ha peleti sipāketi'!" ko 'Anitī Māsina atu ia.

Pea ui ai pē 'a Fulufulua ia ko Sipāketi.

Na'e tauhi lelei foki 'e Sione 'a Sipāketi. Na'a' ne tokanga foki ke 'i ai ma'u pē ha vai inu fo'ou mo ma'a 'i he'ene hina inu', pea ke ma'ui'ui e musie' mo lahi e me'a kehekehe 'i he ngoue' ke ne kai pea ke fafanga 'aki e me'akai fakatupu mo'ui lelei'. Na'e 'i ai foki mo ha mohuku mōmoa ke mohe ai.

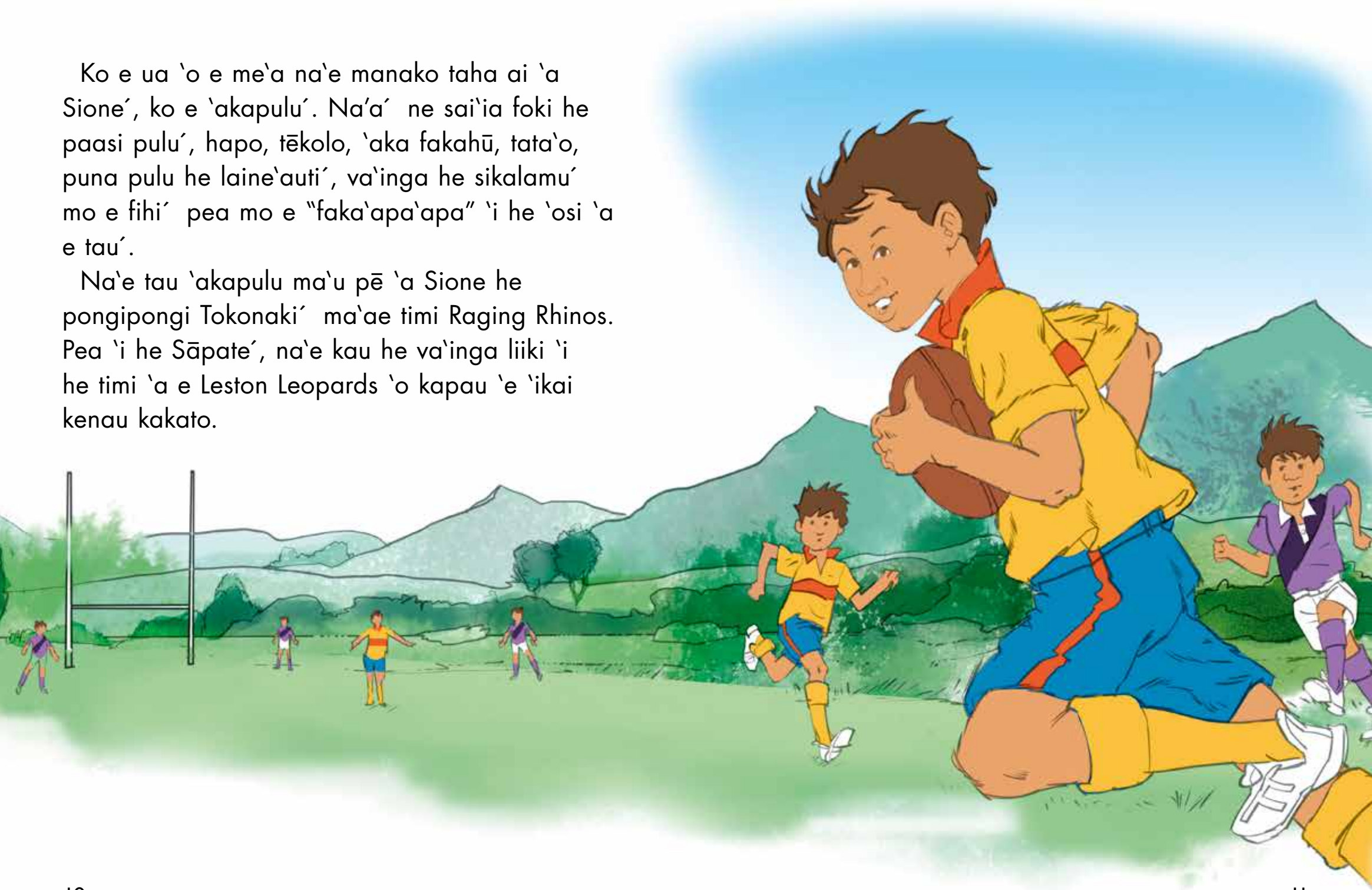

Na'e fua hake 'e Sione 'a Sipāketi mei hono
loto'ā kenau va'inga fakataha mo Lelei, ko e ki'i
tamasi'i na'a' ne tokoua 'aki.

Ko e ua 'o e me'a na'e manako taha ai 'a Sione', ko e 'akapulu'. Na'a' ne sai'ia foki he paasi pulu', hapo, tēkolo, 'aka fakahū, tata'o, puna pulu he laine'auti', va'inga he sikalamu' mo e fihi' pea mo e "faka'apa'apa" 'i he 'osi 'a e tau'.

Na'e tau 'akapulu ma'u pē 'a Sione he pongipongi Tokonaki' ma'ae timi Raging Rhinos. Pea 'i he Sāpate', na'e kau he va'inga liiki 'i he timi 'a e Leston Leopards 'o kapau 'e 'ikai kenau kakato.

'I he efiafi 'e taha, na'e va'inga ai 'a Sione mo Sipāketi ka na'a' ne ongo'i pē 'oku 'i ai e me'a 'oku hoha'a ki ai 'a Sipāketi ia.

Fe'unga tonu ia mo e a'u ange 'a 'Anitī Māsina pea pehē atu 'a Sione, "'Oku 'i ai e me'a 'oku loto mamahi ai 'a Sipāketi. Ko hono telinga' eni 'oku māpelupelu pea 'oku hipehipa 'ene hopohopo holo'."

"Mahalo na'a kuo taimi ke kumi hano kaume'a", ko 'Anitī Māsina atu ia, he 'oku' ne 'ilo lelei e tō'onga kehekehe 'a e fanga lāpisi' mo e hā fua.

"Ka ko au hono kaume'a'", ko e tali atu ia 'a Sione'.

"'Io. Ka 'oku' ou 'uhinga atu au ki hano kaume'a lāpisi'", ko 'Anitī Māsina ange ia. "Ko e lāpisi' ia ke tokolahi pē honau ngaahi kaume'a', 'o hangē pē ko kitaua'. 'Oku' ke pehē 'e hā kapau 'e 'ikai hao ngaahi kaume'a kemou tau 'akapulu?"

Pea 'ilo'i leva 'e Sione 'oku mo'oni 'a 'Anitī Māsina ia, he ko e toki me'a oli ia kapau ko ia tokotaha pē 'i he sikalamu'.

"Tonu ke kumi leva ha kaume'a 'o Sipāketi he taimi' ni", ko Sione atu ia kia 'Anitī Māsina.

"Oua leva he 'oku 'ikai ko ha me'a 'oku faingofua", ko e tali ange ia 'a 'Anitī Māsina'. "Ko e fanga lāpisi', 'e fiema'u ia ke fuofuoloa 'enau nofo' kenau maheni pea mo hanau loto'ā makehe kenau fuofua nofo ai. 'E hili ia' pea tenau toki maheni lelei 'o nau nofo fakataha."

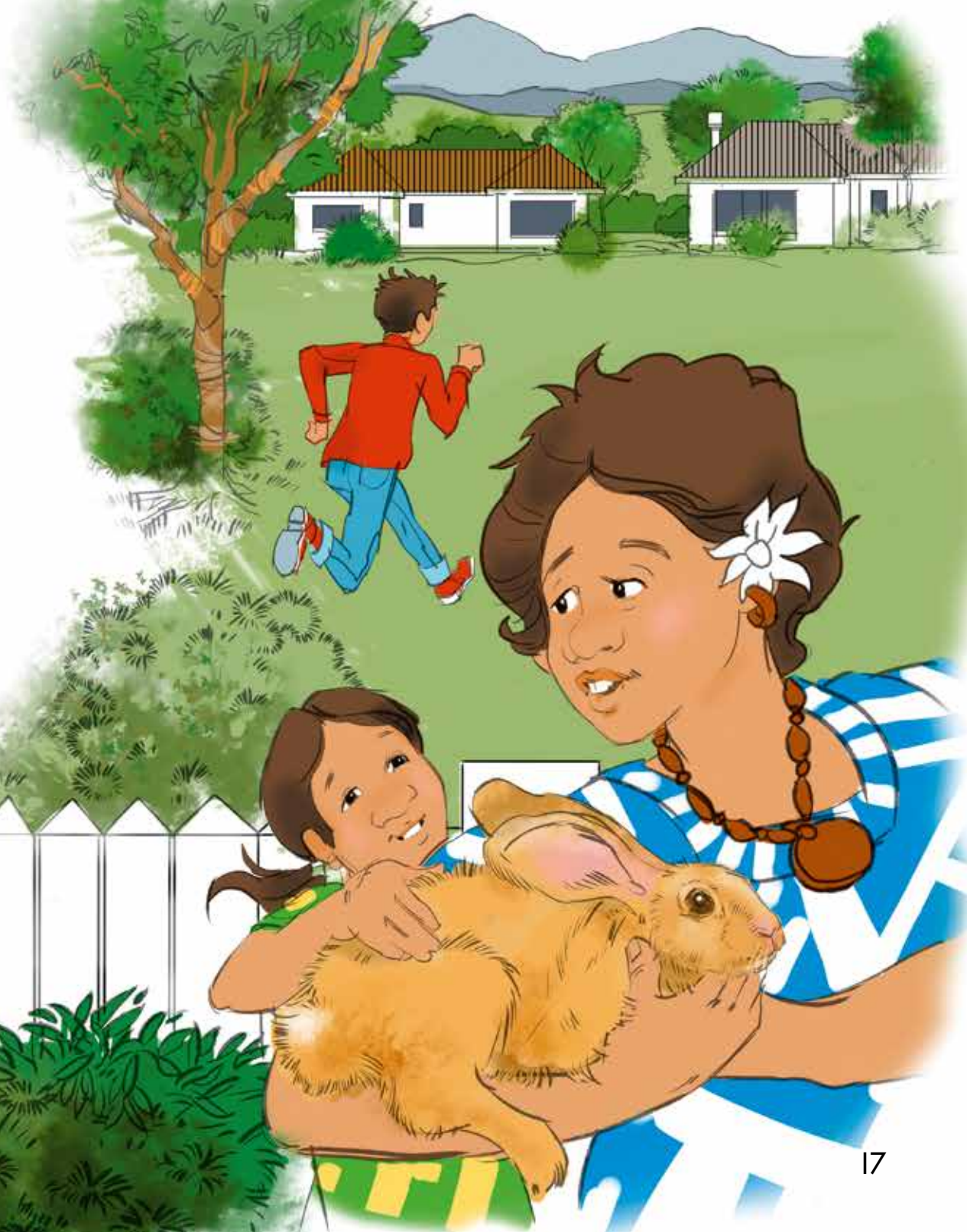
Ka na'e 'ikai 'ilo 'e Sione pē 'e ma'u mei fē ha
loto'ā 'e taha, ka e me'a mālie' he na'e 'osi a'u
ki ai 'a e fakakaukau ia 'a 'Anitī Māsina'.

“Oku 'i ai 'a 'eku 'ā moa motu'a 'e lava ke ke
ngāue'aki”, ko Māsina ange ia, “Ka 'oku fu'u lahi
pea 'e 'ikai ke hao ia ki loto he veeni', pea fu'u
mamafa ia ke toho ki homou 'api'.”

Na'e longo hifo 'a Sione 'o fakakaukau.

“Oi. Kou 'osi 'ilo!” ko Sione atu ia mo ne mono
atu 'a Sipāketi kia 'Anitī Māsina. “Ko e fanga
manu kaivao!”

“Ko e manu kaivao fēfē ia?” ko e kaila atu ia
'a 'Anitī Māsina' mo 'ene sio 'oku 'osi lele atu
'a Sione ia, ka na'e 'ikai kene ma'u lelei 'a 'ene
tali ki ai'. Na'e ongo mai ia 'o hangehangē
ko e “Raging Rhinos”.

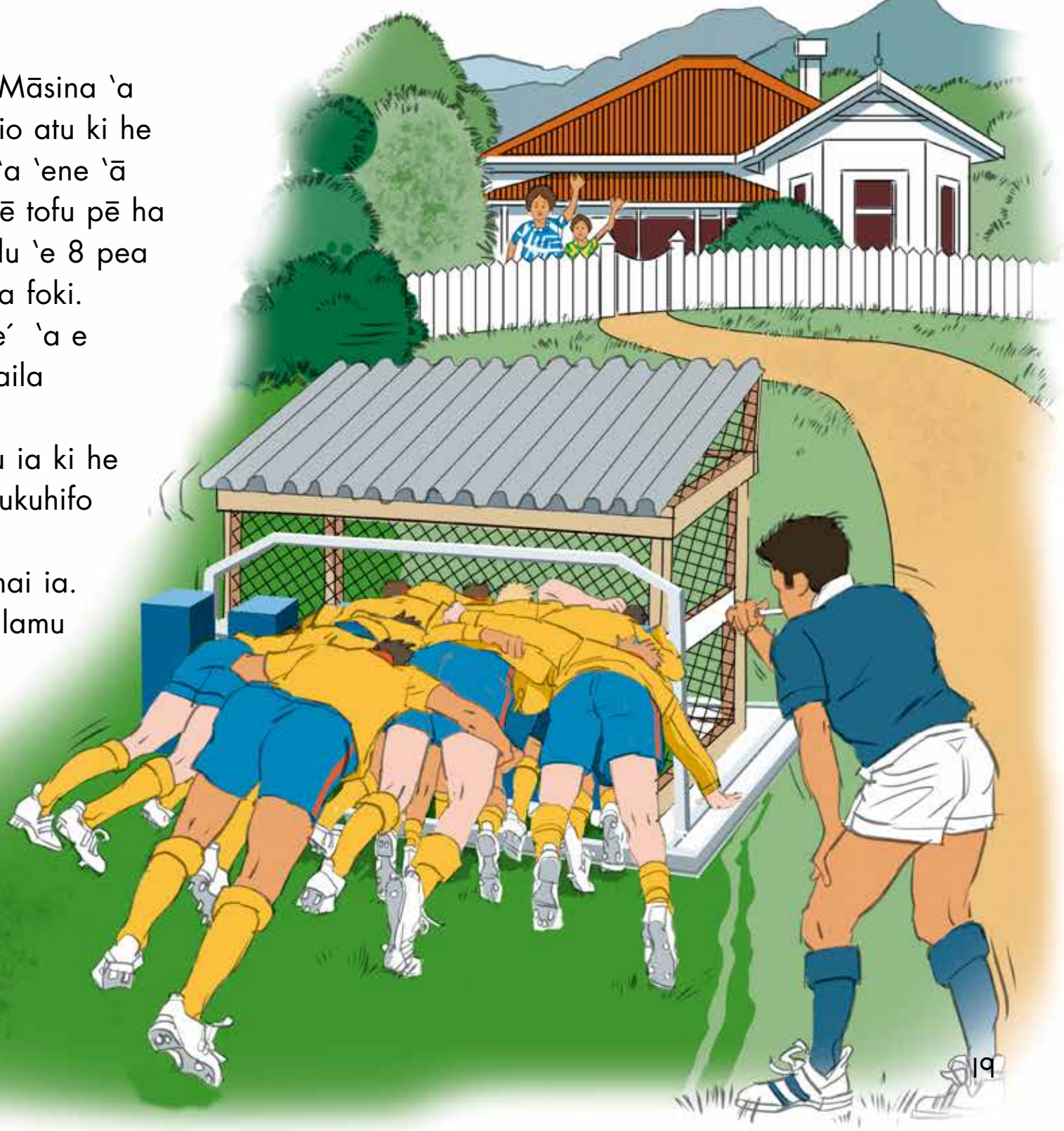

Hili 'a hono tukuange atu 'e 'Anifī Māsina 'a Sipāketi ki hono loto'aā', na'a' ne sio atu ki he loto 'ata'ataa' 'o fakatokanga'i atu 'a 'ene 'ā moa' 'oku luelue mai ia. Na'e hangē tofu pē ha fu'u fa'ahikehe 'oku 'i ai hono fo'i 'ulu 'e 8 pea mo hono va'e 'e 16 pea toe longoa'a foki.

Na'e muimui mai he fu'u fa'ahikehe' 'a e tokotaha mo 'ene me'aifi 'o toutou kaila "Hiki! Hiki!"

"Mālō 'aupito faiako", ko Sione atu ia ki he tokotaha na'e toutou kaila' 'i hono tukuhifo 'o e 'ā moa'.

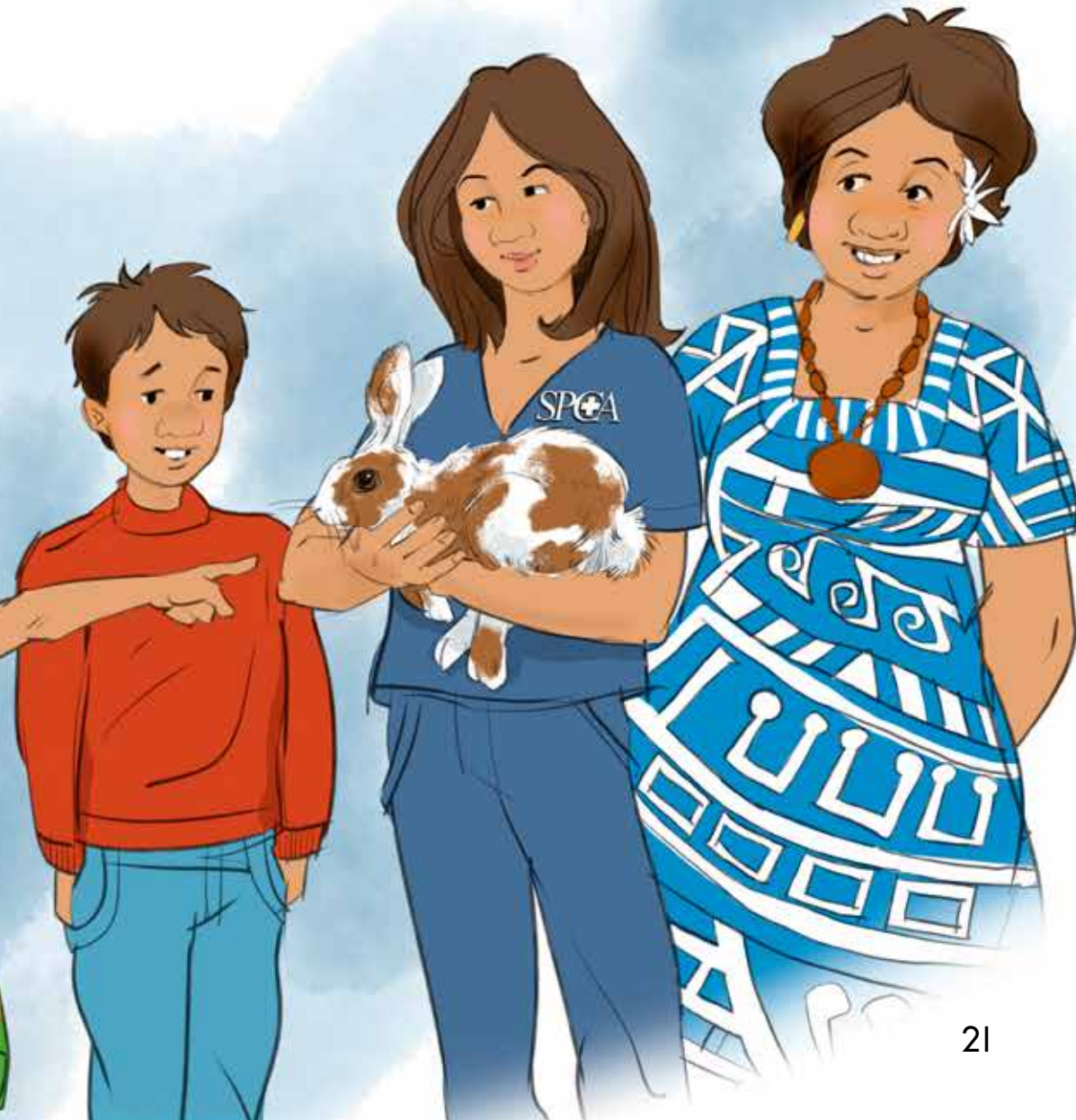
"Oua te ke tokanga ki ai," ko ia mai ia. "He ko 'etau fo'i fakamālohisino sikalamu lelei taha eni he ta'u ni'."

‘I he ‘aho hono hoko’, na’e ‘alu fakataha atu
‘a Lelei, Sione mo ‘Aniti Māsina ki he SPCA
ke kumi mai ha kaume’a ‘o Sipāketi. Na’e
hanga ‘e he tokotaha ‘oku’ ne tauhi e fanga
monumanu’ ‘o tuhu’i ange ha lāpisi pulepule
hinehina mo melomelo kia Sione. Ko e lāpisi
ia na’e ma’u ange mei he fāmili kuo’ nau ‘osi
folau atu ki muli. Ko hono telinga’ na’e masipi
‘i he’ene tau mo e pusi.

SPCA

'Ikai hano taimi, kuo 'ofa 'a Sione ia ai.
"Teu ui ia ko Miitipolo", ko Sione atu ia.
"Ko Miitipolo? Ko e hā hono 'uhinga'?"
ko Anitī Māsina atu ia.

"Io", ko e tali ia 'a Sione' mo 'ene
kata', "he ko e kiki totonu foki ia 'o e
Sipāketi' ko e Miitipolo'."

Ko e Fakahinohino ki hono Tauhi 'o e Lāpisi ke Mo'ui Nonga mo Fiefia

- Ko e manu fakalalata manakoa 'aupito 'a e lāpisi'.
'I he'enau nofo he vao', 'oku' nau sai'ia he ngaahi feitu'u 'oku 'ata'atā. Fakatokanga'i ange ke 'ai 'a honau 'ā ke lahi fe'unga ki he'enau lele holo' pea ke ma'olunga ke lava kenau tu'u 'aki honau va'e mu'.
- 'Oku' nau manako he keli ha luu kenau toi ai. Langa ha me'a kenau halakaka holo ai 'o hangē ko ha 'alu'anga' pea mo e luoluo kenau toi mo 'eva holo ai mo nau ongo'i malu mo hao foki.
- Va'inga ma'u pē mo ho'o fanga lāpisi' he 'aho kotoa pē pea tukuange ki tu'a mei honau 'ā kenau lele holo 'i tu'a.
- 'Oku' nau sai'ia foki ha ngaahi me'a va'inga 'o hangē ko ha takainga pepa fuopotopoto. Toutou fetongi 'a 'enau me'a va'inga' koe'uhi ke 'oua na'a' nau fiu he nofo noa'ia'.
- 'I he'enau nofo 'i he vao', 'oku' nau sai'ia ke kaka ki 'olunga 'o fakasiosio atu na'a ha'u ha ngaahi fakatu'utāmaki ki he'enau mo'ui'. Langa ha me'a ma'olunga 'i honau nofo'anga' koe'uhi kenau lava 'o kaka ai 'o fakasio ha me'a pehē.
- 'Oku manako foki 'a e lāpisi' ke fakafeohi pea 'oku ma'u 'enau fiefia' 'o kapau tenau feohi mo ha kakai pe ko ha toe lāpisi 'e taha.

**'A'ahi atu ki he uepisaiti kids.spcaceducation.org.nz
'o sio ai he fakahinohino ki hono tauhi 'o e lāpisi'**

The Problem with Sione's Spaghetti

© 2016 Society for the Prevention of Cruelty to Animals Education, Auckland, New Zealand

Published by Wendy Pye Publishing Limited for SPCA Education

Text by John Carr

Illustrations by Mike Wilkin

This Tongan edition published 2019

ISBN: 978-1-98-857816-3

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopy, recording or any information storage and retrieval system, without permission in writing from the publishers.

Distributed in New Zealand by The SPCA

3047 Great North Road, New Lynn, Auckland 0640, New Zealand